

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Г. в. о. президента
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

В. М. Ожоган

17 травня 2020 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ
для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня
доктора філософії (PhD) за спеціальністю
073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
(галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»)

Схвалено
Вченою радою
факультету економічних наук
(протокол №2 від 2 березня 2020 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Складання вступного іспиту з фаху передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2020 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) з відповідних спеціальностей, зазначених у *додатку 1* до Правил.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 073 «Менеджмент» має за мету з'ясування рівня фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із засадничих дисциплін з теорії і практики управління; визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Вступники до аспірантури за спеціальністю 073 «Менеджмент» складають фахове випробування за обраним дослідницьким напрямом (відповідно до тематики поданої дослідницької пропозиції).

Дослідницький напрям «Маркетинговий менеджмент»

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 073 «Менеджмент» (напрямок «Маркетинговий менеджмент») проводиться у формі **усного екзамену**, під час якого кожен абітурієнт надає відповіді на три питання, вміщені в обраному ним білеті.

Кількість білетів – 15

Час на підготовку до відповіді – 30 хв.

Тривалість опитування одного абітурієнта – до 30 хв.

Зразок білета за дослідницьким напрямом «Маркетинговий менеджмент»:

1. Генеза та еволюція концепцій менеджменту
2. Аналіз і контроль як функції менеджменту
3. Маркетинговий аудит в управлінні комерційною діяльністю

Дослідницький напрям «Управління в охороні здоров'я»

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 073 «Менеджмент» (напрямок «Управління в охороні здоров'я») проводиться у **формі письмового екзамену**, під час якого кожен абітурієнт надає відповіді на три питання, вміщені в обраному ним білеті.

Кількість білетів – 20

Тривалість письмового екзамену – 90 хв.

Зразок білета:

1. Коротко охарактеризуйте стан системи охорони здоров'я в Україні.
2. Назвіть та поясніть 10 оперативних функцій громадського здоров'я за ВООЗ (10 essential public health operations).
3. Що таке імунізація? Види і підходи. Охарактеризуйте календар щеплень для дорослих і дітей в Україні та рівні охоплення вакцинацією.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

Дослідницький напрям «Маркетинговий менеджмент»:

1. Менеджмент як економічне явище ринкової системи
2. Генеза та еволюція концепцій менеджменту
3. Система функцій менеджменту в організації
4. Маркетинговий менеджмент в системі управління організацією
5. Особливості та інструменти маркетингового управління на ринку промислових і споживчих товарів
6. Інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських рішень
7. Основні завдання, цілі, методи планування та види планів організації
8. Особливості міжнародного менеджменту
9. Етапи процесу створення стратегії розвитку організації
10. Особливості формування інноваційної стратегії організації
11. Основні аспекти процесу стратегічного маркетингового планування
12. Роль середньострокового і короткострокового планування в управлінні організацією
13. Адаптивна система планування в менеджменті
14. Класифікація видів контролю в менеджменті
15. Аналіз і контроль як функції менеджменту
16. Маркетинговий аудит в управлінні комерційною діяльністю
17. Вплив культурного середовища на формування системи менеджменту в організації
18. Адаптація функцій менеджменту до факторів культурного середовища зарубіжних ринків
19. Управління міжнародною маркетинговою діяльністю компаній
20. Обґрунтування управлінських рішень в міжнародній діяльності організацій

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Друкер П. Классические работы по менеджменту : избранные статьи из журнала Harvard Business Review : пер. с англ. / Питер Друкер. Москва : Юнайтед Пресс, 2010. - 218, [1] с.
2. Історія економічних вчень : підручник для студентів вищих навчальних закладів / [Білоцерківець В. В., Волошенюк В. В., Зухба О. М. та ін.] ; за ред. Тарасевича В. М., Петруні Ю. Є. К. : Центр учбової літератури, 2013. - 351 с.
3. Конкурентоспроможність економічних систем та стратегічне управління нею : гносеологічний та утилітарний ракурси : монографія / [В. П. Мікловда, Ф. Ф. Шандор, Н. Ю. Кубіній та ін.] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т". Ужгород : Карпатська вежа, 2015. - 416 с. : іл., табл.
4. Менеджмент для магістрів : підручник для студентів вищих навчальних закладів : у двох томах / за ред. О.Ф. Балацького та О.М. Теліженка. Суми : Університетська книга, 2011.
5. Менеджмент у державному управлінні : загальна частина : навчальний посібник / за заг. ред. С.В. Петкова ; Міністерство освіти і науки України. Київ : КНТ, 2011. - 311 с. : портр., схеми.

6. Основи прогнозування та планування бюджету : навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Зварич ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Кафедра фінансів. Київ : [НаУКМА], 2015. - 68 с.
7. Пекар В. О. Різноманітний менеджмент : еволюція мислення, лідерства та керування / Валерій Пекар ; [вид.: К. Сігов, Л. Фінберг ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Києво-Могилянська бізнес-школа]. [Київ] : Дух і Літера : КМБС, [2015]. - 170 с.
8. Сафонов Ю. М. Методи прийняття управлінських рішень : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ю. М. Сафонов, Н. В. Шандова. Кривий Ріг : Видавничий Дім, 2010. - 173 с.
9. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. В. Туленков. К. : Каравела, 2012. - 303 с.
10. Фінансовий менеджмент у запитаннях та відповідях : навчальний посібник / О. М. Тридід, Г. М. Азаренкова, О. М. Біломістний, К. В. Орехова. Львів : Новий Світ-2000, 2014. - 382 с.
11. Яковчук, В. П. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / В. П. Яковчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко. Київ : Центр учбової літератури, 2015. - 472 с.

Дослідницький напрям «Управління в охороні здоров'я»:

1. Опишіть основні риси класичних моделей систем охорони здоров'я - Беверіджа, Бісмарка та Семашка - та відмінності між ними.
2. Порівняйте «страхові» моделі організації охорони здоров'я та моделі фінансування з податків. Наведіть приклади.
3. Опишіть, як відбувається збір, об'єднання та розподіл коштів на охорону здоров'я в Україні.
4. Як співвідносяться державні та приватні витрати на охорону здоров'я в Україні? Якою є структура державних і приватних витрат?
5. Опишіть структуру системи охорони здоров'я України. Охарактеризуйте її.
6. Коротко охарактеризуйте стан системи охорони здоров'я в Україні.
7. Що таке первинна, вторинна і третинна ланки медичної допомоги? Яке співвідношення між ними в Україні? Як це впливає на роботу системи охорони здоров'я?
8. Опишіть основні механізми принципу «гроші ідуть за пацієнтом».
9. Охарактеризуйте забезпеченість України медичними закладами. Як це впливає на роботу системи охорони здоров'я?
10. Охарактеризуйте підходи до оплати праці медичних працівників в Україні? Як це впливає на роботу системи охорони здоров'я?
11. Що таке система? Чим вона відрізняється від простої сукупності елементів?
12. Лідер, менеджер, керівник. Чим відрізняються ці три поняття?
13. Що таке організаційна культура? Як вона формується і який вплив має на результативність організації?
14. Які види мотивації персоналу Ви знаєте? Наведіть приклади із сфери охорони здоров'я в Україні.
15. Дайте визначення «якості» в сфері охорони здоров'я. Якими індикаторами можна вимірювати якість в цій галузі?
16. Розкрийте твердження «завдання організацій охорони здоров'я - це збільшення цінності для пацієнтів».
17. Дайте визначення «медичної послуги». Чим медична послуга відрізняється від медичної допомоги? Наведіть приклад.
18. Якою є роль комунікації в охороні здоров'я? На рівні системи? На рівні лікарні? На рівні «лікар-пацієнт»?
19. Охарактеризуйте принципи автономізації медичного закладу. Як це впливає на роботу закладу?
20. Охарактеризуйте поняття «електронна системи охорони здоров'я». Як запровадження електронної системи охорони здоров'я впливає на заклади охорони здоров'я? Наведіть переваги і недоліки.
21. Як змінювалося з часом уявлення людства про те, що таке здоров'я? Дайте визначення поняттю «здоров'я» за ВООЗ.
22. Поясніть різницю між поняттями «медицина» та «охорона громадського здоров'я» (public health).
23. Назвіть та поясніть 10 оперативних функцій громадського здоров'я за ВООЗ (10 essential public health operations).
24. Охарактеризуйте сучасні моделі здоров'я (які групи факторів впливають на здоров'я і наскільки). Що таке соціальні детермінанти здоров'я? Наведіть приклади.
25. Як можна виміряти, наскільки здоровим є населення певної країни?
26. Дайте визначення поняттю «здоровий спосіб життя». Виберіть один з аспектів і наведіть приклади дій держави, як вона може сприяти цьому чиннику.

27. Назвіть державні програми сприяння (збереження, профілактики) здоров'я, які є в Україні.
28. Охарактеризуйте принцип Політики «Здоров'я у всьому» (Health in All Policies). Назвіть документ ВООЗ, який є ідеологом даного принципу.
29. Що таке імунізація? Види і підходи. Охарактеризуйте календар щеплень для дорослих і дітей в Україні та рівні охоплення вакцинацією.
30. Опишіть основні причини смертності в Україні та світі. Наведіть відсотковий розподіл.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Гроот В. Інвестування в охорону здоров'я [Інавгурац. Лекція почес. професора Нац. ун-ту «Києво-Могилян. акад.», 1 верес. 2004 р.]. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. – 46 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3093/Groot.pdf?sequence=3>. – Назва з екрану.
2. Лехан В., Рудый В., Шишкин С. Система фінансування здравоохранения в Украине и пути ее реформирования. Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ). – 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0019/111358/E90754R.pdf. – Назва з екрану.
3. Лехан В., Рудый В., Ричардсон Э. Украина. Обзор системы здравоохранения. //Системы здравоохранения: время перемен, 12(8). – 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0011/152849/e94973R.pdf. – Назва з екрану.
4. Статистичний бюлетень “Національні рахунки охорони здоров'я України”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/15/Arch_nroz_bl.htm. – Назва з екрану.
5. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
6. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення Закон України : Закон України від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>.
7. Баева О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://textbook.com.ua/medicina/1473451399>.
8. De Savigny, D., Adam, T. (2009). System thinking for health systems strengthening. World Health Organization. Retrieved from : http://whqlibdoc.who.int/publications/2009/9789241563895_eng.pdf?ua=1.
9. The World Bank (2014). How is it working? A new approach to measure governance in the health system in Ukraine. Retrieved from : <http://fisco-id.com/?module=an&action=preview&id=136>.
10. Crossing the Quality Chasm. A New Health System for the 21st Century. Institute of Medicine (US) (2001). Committee on Quality of Health Care in America. Academy Press.
11. Деминг Э. Выход из кризиса: Новая парадигма управления людьми, системами и процессами. – М. : Альпина бизнес букс – 2007.
12. О'Коннор, Дж. Макдермотт, Иан. Искусство системного мышления. – М. : Альпина паблишерз. – 2010.
13. Портер М., Тайсберг Э.О. Переосмысление системы здравоохранения. Как создать конкуренцию, основанную на ценности и ориентированную на результат. – К. : Издательство Алексея Капусты. – 2007.

14. Wilkinson, R., Marmot, M. (eds.) (2003). Social Determinants of Health. The Solid Facts. Second edition. Copenhagen. WHO Regional Office for Europe. Retrieved from : http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0005/98438/e81384.pdf.

15. Матеріали Всесвітньої організації охорони здоров'я. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.who.int/en/>.

16. Матеріали Міністерства охорони здоров'я України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://moz.gov.ua/>.

17. Матеріали ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://phc.org.ua/>.

18. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24 лютого 1994р. № 4004-ХІІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>.

19. Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів : Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011р. № 595. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1159-11>.

20. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06 квітня 2000 року № 1645-ІІІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>.

21. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я. 2017 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uiph.kiev.ua/download/Vidavnictvo/Shchorichna%20dopovid/%D0%A9%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C.2017.pdf>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати вступного іспиту з фаху за спеціальністю 073 «Менеджмент» оцінюються за 100-бальною шкалою.

Оцінювання усних відповідей абітурієнта на питання екзаменаційного білета за спеціальністю 073 «Менеджмент» здійснюється за такими критеріями:

Сумарна кількість балів за усні відповіді на питання білета	Критерії оцінювання
91 – 100	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на всі 3 екзаменаційні питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
76 – 90	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді не менше ніж на 2 екзаменаційні питання або правильно, але недостатньо повно, відповів на всі 3 питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
50 – 75	Абітурієнт надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 49	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Оцінювання **письмової** **екзаменаційної** **роботи** за спеціальністю 073 «Менеджмент» здійснюється за такими критеріями:

Кількість балів за письмову экзаменаційну роботу	Критерії оцінювання
91 – 100	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на всі 3 экзаменаційні питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
76 – 90	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді не менше ніж на 2 экзаменаційні питання або правильно, але недостатньо повно, відповів на всі 3 питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
50 – 75	Абітурієнт надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне экзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 49	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне экзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Абітурієнт вважається таким, що склав вступний іспит з фаху за спеціальністю 073 «Менеджмент», якщо його оцінка становить **50 – 100 балів**.

У випадку, якщо экзаменаційна оцінка є нижчою за 50 балів (**0 – 49 балів**), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору на спеціальність 073 «Менеджмент».